

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 sierpnia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku S. M. z dnia 23 sierpnia 2017 r. o umorzenie należności na podstawie przepisów ustawy o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność umorzył postępowanie w zakresie umorzenia należności z tytułu składek za okres objęty ustawą.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że w wyniku przeprowadzonej analizy konta stwierdzono, że na dzień złożenia wniosku ubezpieczony nie posiadał zaległości z tytułu składek.

/decyzja – k. 7 akt ZUS/

Odwołanie od w/w decyzji w dniu 14 września 2017 r. złożył S. M. i zaskarżonej decyzji zarzucił:

1. Naruszenie prawa materialnego poprzez bezprawną interpretację rozszerzającą art. 1 pkt 5 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek, polegająca na ograniczeniu terminu złożenia wniosku o abolicję nie ustawowymi 12 miesiącami od dnia uprawomocnienia się decyzji ZUS ale dniem egzekucji administracyjnej.

2. Naruszenie prawa procesowego, w tym:

- art. 33 §1 ustawy z dnia 16 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji poprzez nieuwzględnienie przysługującego 7-dniowego terminu zgłoszenia zarzutów w sprawie prowadzonej egzekucji administracyjnej i dokonanie egzekucji z rachunku bankowego przed uprawomocnieniem się tytułu wykonawczego dostarczonego 22 sierpnia 2017 r.,

- poświadczenie nieprawdy w wydanej decyzji, jakoby na dzień złożenia wniosku (23 sierpnia 2017 r.) nie posiadał zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek, skoro egzekucja z mojego konta nastąpiła również 23 sierpnia 2017 r.,

- art. 1 pkt 1 w powiązaniu z pkt 5 i 11 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji poprzez podjęcie i wykonanie czynności egzekucyjnych przed terminem wymagalności wierzytelności określonych ustawą.

W konsekwencji wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania lub fakultatywnie o merytorycznie rozpoznanie przez Sąd wniosku o „abolicję”, natychmiastowy zwrot kwoty 2097,00 zł, zwrot poniesionych kosztów procesu, zasądzenie od pozwanego zadośćuczynienia za bezprawne działania w kwocie równej 2097,00 zł.

/odwołanie – k. 2 – 3/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 16 października 2017 r. organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie.

/odpowiedź na odwołanie – k. 7/

Na rozprawie w dniu 20 lutego 2018 r. wnioskodawca poparł odwołanie w zakresie wniosku o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania lub fakultatywnie o merytorycznie rozpoznanie przez Sąd wniosku o „abolicję” oraz o natychmiastowy zwrot kwoty 2097,00 zł, natomiast cofnęła odwołanie o zadośćuczynienie. Pełnomocnik ZUS wyraził zgodę na cofnięcie odwołania w zakresie zadośćuczynienia, wniósł o oddalenie odwołania i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 900 zł.

/protokół rozprawy z dnia 20 lutego 2018 r. – 00:01:05 – 00:02:33, 00:03:17 – 00:10:08 – płyta CD – k. 28/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

S. M. prowadził działalność gospodarczą do 30 listopada 2011 r.

/bezsporne/

Decyzją z dnia 16 czerwca 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. określił należności S. M. z tytułu nieopłaconych składek na:

- ubezpieczenia społeczne za okres od września 2008 r. do stycznia 2009 r. na kwotę 289,16 zł, odsetki za zwłokę w kwocie 257,00 zł,
- ubezpieczenie zdrowotne za okres od grudnia 2007 r. do stycznia 2009 r. na kwotę 743,71 zł, odsetki za zwłokę w kwocie 645,00 zł,

tj. na kwotę z tytułu składek w wysokości 1.934,87 zł.

Odsetki zostały naliczone na dzień wydania decyzji. Jednocześnie na podstawie art. 23 ust. 1 w/w ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że odsetki będą naliczane nadal, do dnia zapłaty i włącznie z tym dniem. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że płatnik składek nie dopełnił obowiązku wynikającego z art. 46 ust. 1 - obliczania, potrącania z dochodów ubezpieczonych, rozliczania oraz opłacania należnych składek. Wskazał także, że zawiadomił płatnika składek o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określania wysokości należności z tytułu składek, wzywając do złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn nieopłacenia składek pod rygorem wydania decyzji w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na podstawie dotychczas zgromadzonych dowodów. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zastrzegł także, iż brak uregulowania określonego decyzją zobowiązania wraz z należnymi odsetkami za zwłokę, w terminie miesiąca od otrzymania decyzji spowoduje przymusowe ściągnięcie należności w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej w trybie przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

/decyzja – k. 2, 3 akt ZUS/

Decyzja z dnia 16 czerwca 2017 r. określająca wysokość zadłużenia została doręczona wnioskodawcy wraz z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie wniesienia odwołania w dniu 23 czerwca 2016 r.

/zwrotne poświadczenie odbioru – k. 4 akt ZUS/

Wnioskodawca nie odwołał się do Sądu od w/w decyzji z dnia 16 czerwca 2017 r., gdyż chciał złożyć wniosek o abolicję. Decyzja uprawomocniła się 23 lipca 2016 r.

/bezsporne, zeznania wnioskodawcy z dnia 5 stycznia 2018 r. – 00:01:31 – 00:11:08 – płyta CD – k. 17 w zw. z zeznaniami z dnia 20 lutego 2018 r. – 00:02:33 – 00:03:10 – płyta CD – k. 28/

Wnioskodawca w dniu 22 sierpnia 2017 r. otrzymał tytuł wykonawczy.

/bezsporne, zeznania wnioskodawcy z dnia 5 stycznia 2018 r. – 00:01:31 – 00:11:08 – płyta CD – k. 17 w zw. z zeznaniami z dnia 20 lutego 2018 r. – 00:02:33 – 00:03:10 – płyta CD – k. 28/

Wnioskiem z dnia 23 sierpnia 2017 r. na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U. z 2012 r., poz. 1551) S. M. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z prośbą o umorzenie całości nieopłaconych należności składkowych na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe za okres objęty ustawą do opłacania których zobowiązany był z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności, wskazując, że została ona zlikwidowana 30 listopada 2011 r.

/wniosek – k. 4 akt ZUS, zeznania wnioskodawcy z dnia 5 stycznia 2018 r. – 00:01:31 – 00:11:08 – płyta CD – k. 17 w zw. z zeznaniami z dnia 20 lutego 2018 r. – 00:02:33 – 00:03:10 – płyta CD – k. 28/

W dniu 23 sierpnia 2017 r., w wyniku zajęcia rachunku bankowego wnioskodawcy w toku postępowania egzekucyjnego, na konto Zakładu Ubezpieczeń Społecznych została przekazana kwota 2097,12 zł (1512,96 zł plus 584,16 zł).

/pismo procesowe – k. 22, wyciąg – k. 23, k. 24/

Zaskarżoną decyzją z dnia 31 sierpnia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku S. M. z dnia 23 sierpnia 2017 r. o umorzenie należności na podstawie przepisów ustawy o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność umorzył postępowanie w zakresie umorzenia należności z tytułu składek za okres objęty ustawą.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że w wyniku przeprowadzonej analizy konta stwierdzono, że na dzień złożenia wniosku ubezpieczony nie posiadał zaległości z tytułu składek.

/decyzja – k. 7 akt ZUS/

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, a mianowicie o powołane wyżej dokumenty znajdujące się w aktach sprawy i w załączonych aktach organu rentowego oraz zeznania wnioskodawcy. Przedmiotowe dokumenty nie były kwestionowane w toku postępowania przez żadną ze stron i pozwalają, zdaniem Sądu Okręgowego, na wydanie prawidłowego rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje częściowo na uwzględnienie.

W dniu 15 stycznia 2013 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. 2012 poz. 1551). Ustawa ta – zwana dalej ustawą abolicyjną - przewiduje możliwość umorzenia składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy oraz odsetek za zwłokę i pozostałych powstałych kosztów (w tym kosztów egzekucyjnych), dla wszystkich osób prowadzących pozarolniczą działalność, które w okresie od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 28 lutego 2009 roku podlegały obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu oraz wypadkowemu, z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności i nie opłaciły należnych z tego tytułu składek.

Zgodnie z treścią art. 1 ust. 1 ustawy abolicyjnej, na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 roku obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.):

1) która przed dniem 1 września 2012 r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8,

2) innej niż wymieniona w pkt 1

- umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

W ustępie 2 art. 1 ustawy abolicyjnej przewidziano, że w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy wymienionej w ust. 1, wniosek o umorzenie składa płatnik składek. Natomiast w ustępie 3 art. 1 ustawy abolicyjnej postanowiono, że w przypadku, gdy płatnik, o którym mowa w ust. 2, zakończył prowadzenie pozarolniczej działalności, wniosek o umorzenie składa osoba, o której mowa w ust. 1.

Stosownie do treści ust. 5 art. 1 w/w ustawy, jeżeli decyzję o podleganiu obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym lub decyzję o wysokości zadłużenia z tytułu składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, o których mowa w ust. 1, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyda po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, wniosek o umorzenie można złożyć w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się tej decyzji, chyba że termin określony w ust. 4 jest dłuższy.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że organ rentowy w dniu 16 czerwca 2017 r. wydał decyzję, w której ustalił wysokość zadłużenia ubezpieczonego z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne. Decyzja została doręczona ubezpieczonemu wraz z pouczeniem i w ustawowym terminie, wskazanym w ust. 5 w/w art. 1 w/w ustawy, ubezpieczony złożył wniosek o umorzenie należności z tytułu składek (23.08.2017 r.).

Natomiast organ rentowy zamiast zawiesić wszczęte postępowanie egzekucyjne, co jasno wynika z art. 1 ust. 14 w/w ustawy, w tym samym dniu na jaki opiewa data wniosku o umorzenie tj. 23 sierpnia 2017 r. zajął rachunek wnioskodawcy, ściągnął należności z tytułu składek w wysokości 2097,12 zł i zaskarżoną decyzją zamiast rozpoznać wniosek o umorzenie należności z tytułu składek merytorycznie - umorzył postępowanie. W uzasadnieniu decyzji ZUS wskazał, że na dzień złożenia wniosku tj. 23 sierpnia 2017 r. ubezpieczony nie posiadał zaległości z tytułu składek.

Mając na względzie powyższe w ocenie Sądu Okręgowego decyzja organu rentowego w przedmiocie umorzenia postępowania nie odpowiada prawu i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił w pkt 1 sentencji zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązał ZUS I Oddział w Ł. do merytorycznego rozpoznania wniosku S. M. z dnia 23 sierpnia 2017 r. w przedmiocie umorzenia należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek.

Zaś jeśli chodzi o wniosek ubezpieczonego o zwrot kwoty 2097 zł to Sąd przekazał Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. do rozpoznania ten wniosek z uwagi na czasową niedopuszczalność drogi sądowej, albowiem organ rentowy w tym zakresie nie zajął żadnego stanowiska. Należy zauważyć, iż tak sprecyzowane roszczenie, jak w przedmiotowej sprawie nie było przedmiotem rozpoznania organu rentowego.

Zgodnie z dyspozycją art. 476 §2 k.p.c. w związku z art. 2 k.p.c. przez sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych rozumie się sprawy, w których wniesiono odwołanie od decyzji organów rentowych dotyczących ubezpieczenia społecznego i kategorii spraw wymienionych w pkt 1-5 § 2 art. 476 k.p.c.

Na obecnym etapie postępowania, wobec braku decyzji organu rentowego w zakresie roszczenia wnioskodawcy o zwrot kwoty 2097 zł, zachodzi czasowa niedopuszczalność drogi sądowej, a właściwym do rozpoznania roszczeń pozostaje Zakład Ubezpieczeń Społecznych, od decyzji którego będzie przysługiwać skarżącemu prawo wniesienia odwołania do Sądu zgodnie z powołanymi przepisami.

Z uwagi na powyższe tj. na czasową niedopuszczalność drogi sądowej Sąd, na podstawie art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c. w związku z art. 464 § 1 k.p.c. orzekł jak w pkt 2 sentencji wyroku.

Sąd mając na względzie cofnięcie na rozprawie w dniu 20 lutego 2018 r. roku przez wnioskodawcę odwołania w zakresie zadośćuczynienia, umorzył postępowanie w tej części.

Możliwość cofnięcia roszczenia należy do uprawnień ubezpieczonego. W świetle stanu faktycznego sprawy cofnięcie odwołania w tej części przez wnioskodawcę nie było sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego, nie zmierzało do obejścia prawa (art. 203 § 4 k.p.c.), ani też nie naruszało słusznego interesu ubezpieczonego, o którym mowa w art. 469 k.p.c.

Zgodnie z przepisem art. 355 §1 k.p.c. Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

W tym stanie rzeczy wobec cofnięcia odwołania (w opisanym wyżej zakresie) Sąd Okręgowy, na podstawie art. 355 §1 k.p.c. w związku z art. 469 k.p.c., orzekł jak w pkt 3 sentencji wyroku.